Rozsudek Nejvyššího soudu ČSFR ze dne 17.11.1992, sp. zn. Cf 16/92, ECLI:CZ:NS:1992:CF.16.1992.1

Číslo: 60/1992

Právní věta: O odůvodněný strach uprchlíka (ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 498/1990 Sb.) jde např. tehdy, kdyby mu hrozilo po návratu do vlasti trestní řízení pro odchod do emigrace nebo internace z tohoto důvodu, majetkové sankce nebo naprostá nemožnost sehnat jakékoli zaměstnání pro jeho náboženské nebo politické přesvědčení, z důvodu národnosti, rasy, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro uskutečněnou emigraci.

Soud: Nejvyšší soud ČSFR

Datum rozhodnutí: 17.11.1992

Spisová značka: Cf 16/92

Číslo rozhodnutí: 60

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Azyl, Uprchlíci

Předpisy: 99/1963 Sb. § 250i 498/1990 Sb. § 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 60

O odůvodněný strach uprchlíka (ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 498/1990 Sb.) jde např. tehdy, kdyby mu hrozilo po návratu do vlasti trestní řízení pro odchod do emigrace nebo internace z tohoto důvodu, majetkové sankce nebo naprostá nemožnost sehnat jakékoli zaměstnání pro jeho náboženské nebo politické přesvědčení, z důvodu národnosti, rasy, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro uskutečněnou emigraci.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSFR ze 17. 11. 1992, Cf 16/92)

Žalobce se domáhal svou žalobou, podanou u Nejvyššího soudu ČSFR 25. 5. 1992, aby bylo zrušeno rozhodnutí ministra vnitra ČSFR ze 4. 5. 1992. Tímto rozhodnutím nebylo vyhověno rozkladu, který podal proti rozhodnutí federálního ministerstva vnitra z 25. 8. 1991, jímž mu nebylo přiznáno postavení uprchlíka na území ČSFR. V žalobě trval na tom, že důvody jeho emigrace z vlasti byly politické a náboženské. Poukazoval na to, že po odjezdu jeho otce do zahraničí byl dvakráte předvolán na policii a vyslýchán zejména o tom, proč jeho otec požádal o politický azyl v USA; přitom byly i vynucovány informace o otci a o jeho stycích v zahraničí. Žalobce zdůrazňoval také, že mu bylo

zabraňováno ve vyznávání jeho náboženské víry jako věřícímu baptistické církve. V městě, kde žil, nemohli baptisté získat pro svá náboženská shromáždění modlitebnu; stěžoval si rovněž na to, že mu byly zabrány výtisky bible a jiné náboženské knihy, které dostal ze ze zahraničí. Došlo i k tomu, že byl propuštěn ze zaměstnání, takže se posléze rozhodl pro trvalé vycestování.

Žalovaný federální státní orgán, proti jehož rozhodnutí žaloba žalobce směřovala, navrhl zamítnutí této žaloby, protože měl za to, že žalobce nebyl pronásledován z politických ani z náboženských důvodů; náboženských shromáždění se zúčastňoval a nebyl pro tuto účast na nich vyslýchán nebo pokutován. Podle názoru žalovaného chtěl žalobce emigrací řešit svou ekonomickou situaci a lákalo jej vycestování za otcem do USA.

Nejvyšší soud ČSFR rozhodl rozsudkem tak, že se uvedená žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ČSFR ze 4. 5. 1992 zamítá a že náhrada nákladů řízení o této žalobě se neukládá.

Z odůvodnění:

V rozhodnutí ministra vnitra ČSFR ze 4. 5. 1992, bylo nevyhovění rozkladu proti rozhodnutí federálního ministerstva vnitra z 25. 8. 1991 zdůvodňováno tím, že u žalobce nešlo o pronásledování z důvodů politických nebo náboženských a že sám jako hlavní důvod opuštění své vlasti uváděl záměr vycestovat za otcem do USA.

V soudním řízení o přezkoumání tohoto uvedeného správního rozhodnutí žalobce již další údaje (kromě těch, jež uvedl v žalobě) o důvodech a okolnostech, souvisejících s odchodem do emigrace, neuváděl. K jednání u soudu se nedostavil a jeho nejbližší příbuzní (matka a bratr) o něm uvedli, že se hodlá vrátit do vlasti, zejména pro svůj citový vztah k dívce, se kterou má známost.

Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 498/1990 Sb. se postavení uprchlíka přizná cizinci, který má ve státě, jehož občanství má, odůvodněný strach z pronásledování z důvodu víry, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení. Podle ustanovení § 3 téhož zákona lze postavení uprchlíka přiznat z důvodu ochrany lidských práv nebo z humanitárních důvodů též cizinci, který nesplňuje podmínky stanovené v § 2 odst. 1 zákona č. 498/1990 Sb.

Ve smyslu ustanovení § 245 a § 250i občanského soudního řádu (ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 501/1992 Sb.) bylo třeba se v soudním řízení o žalobě žalobce zabývat při přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí federálního správního orgánu, proti němuž žaloba směřovala, především tím, zda jím byla správně aplikována shora uvedená ustanovení zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících.

Žalobce uvedl ve správním řízení i v žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ČSFR ze 4. 5. 1992 skutečnosti, které odůvodňovaly jeho kritický vztah vůči postupu policejních orgánů v jeho vlasti při vyšetřování okolností, které souvisely s odchodem jeho otce do emigrace, jakož i při omezování náboženské aktivity žalobce v baptistické církvi a při zabavování žalobcovy náboženské literatury. Přesto však žalobcem uvedené údaje nedokládaly přesvědčivě závěr, že by přezkoumávaným správním rozhodnutím byla nesprávně posouzena otázka odůvodněnosti strachu z pronásledování v zemi, jejímž je žalobcem státním občanem, a to z důvodu, které jsou výslovně uvedeny v ustanovení § 2 zákona č. 498/1990 Sb. Takový odůvodněný strach by mohl u žalobce být tehdy, kdyby mu hrozilo po návratu do vlasti trestní řízení pro odchod do emigrace nebo internace z tohoto důvodu, majetkové sankce anebo naprostá nemožnost sehnat jakékoli zaměstnání pro jeho náboženské nebo politické přesvědčení nebo pro uskutečněnou emigraci. Proti žalobci však nebylo zahájeno a vedeno žádné trestní řízení a není tomu tak ani v současnosti. Nebyly také ze strany žalobce sděleny a doloženy takové údaje, které by nasvědčovaly tomu, že by žalobci hrozily po návratu jiné postihy nebo sankce. Proto nebyly ani v soudním řízení shledány takové okolnosti, které by dokládaly

odůvodněný strach žalobce z pronásledování v jeho vlasti, které má na zřeteli ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 498/1990 Sb. V soudním řízení již žalobce žádné další doplňující údaje neuvedl a nevyvinul součinnost při dalším objasňování toho, co bylo uvedeno v jeho žalobě.

Nebylo tedy důvodu ke zrušení přezkoumávaného rozhodnutí ministra vnitra ČSFR, jak se toho žalobce domáhal ve své žalobě, s odůvodněním, že by toto rozhodnutí neodpovídalo ustanovení § 2 odst. 1 nebo ustanovení § 3 zákona č. 498/1990 Sb. Soud proto žalobu žalobce proti přezkoumávanému správnímu rozhodnutí zamítl (§ 250j odst. 1 o. s. ř.), přičemž postupoval podle ustanovení § 250f o. s. ř., neboť tu správní orgán vycházel ze správně zjištěného skutkového stavu a v soudním řízení šlo již jen o posouzení právní otázky aplikace a interpretace citovaných ustanovení zákona č. 498/1990 Sb. v daném případě.

Výrok o nákladech řízení odpovídá tomu, že žalobce nebyl se svým žalobním návrhem úspěšný, že žalovanému státnímu orgánu náklady řízení nevznikly a že také není důvodu k ukládání úhrady nákladů, které vznikly státu v tomto řízení u Nejvyššího soudu ČSFR.